

za meščani in tržani. Na Štajerskem bodo mesta in trgi imeli 10 poslancev, kmetje pa samo 18, čeprav znaša kmečko prebivalstvo več kot dve tretjini vsega prebivalstva. Naši slovenski poslanci morajo torej z vsemi silami delati, da še pridobijo za Spodnji Štajer 3 poslance, ki jim gredo po številu in v razmerju z meščanskim prebivalstvom. Češki kmečki poslanci, ki so tudi zelo prikrajšani pri volilni spremembi, so že naznanili, da bodo skušali tako volilno pravico na vsak nak način preprečiti, če treba, tudi s samokresi! Splošno so avstrijski kmetje nezadovoljni z novo razdelitvijo mandatov.

Narodno stališče.

Vsi slovaški narodi širne Avstrije so veliko upanje stavili v novo volilno pravico, toda bili so prevarjeni. Nemci so zopet na škodo Slovanov dobili več mandatov kakor jim gre po številu. Slovanov je v Avstriji okroglo 16 milijonov, Nemcev samo 9 milijonov, a Slovani imajo le 230 mandatov, Nemci pa 205. V novem državnem zboru bi imeli torej slovaški narodi le majhno večino, a v državi imajo med prebivalstvom velikansko premoč. Očividno je, da ta krivica ne sme ostati, ampak se odpraviti. Posebna krivica pa še je radela nas spodnještajerske Slovence. Kar smo rekli s kmečkega stališča o deželni volilni okrajih, to velja tudi z narodnega stališča, da smo prevarjeni za tri mandate na deželi. A nečuvno je, kar se je zgodilo s celjskim mestnim okrajem. Ta okraj se je ustvaril s tako samovoljo, da človeku zavre kri. V ta okraj niso vzeti samo nemški trgi, ker bi potem bil okraj premajhen, a vzeti tudi niso vsi slovenski trgi, ker bi potem okraj bil za Nemce negotov, ampak samo nekateri, da celi okraj šteje vsaj 27.189 prebivalcev in da je za Nemce varen. V tem okraju je 7722 Slovencev, ki torej nimajo nikdar upanja do kake zmage! Naloga slovenskih poslancev mora biti, da osvobodijo te Slovence, ali da jim s priklopljenjem drugih trgov dajo vsaj upanje, da bodo kedaj prišli do svojih pravic. V ta okraj so prognali tudi slovenske trge Ljutomer (621 Slovencev, 527 Nemcev) in Šoštanj (908 Slov. in 179 Nemcev).

Velikost okrajev.

Najmanjši volilni okraj na Spod. Štajerskem je po vladinem predlogu oni, ki ga tvorijo okraji Maribor na desnem dravskem bregu, Slovenska Bistrica, Konjice. Šteje 58.000 prebivalcev, med katerimi je 55.000 Slovencev in 3400 Nemcev. Največji volilni okraj tvorijo sodni okraji Šmarje pri Jelšah, Rogatec, Kozje, Brežice in Sevnica, ki šteje skupaj 74.700 prebivalcev, od katerih jih je 74.200 Slovencev in okoli 400 Nemcev. Volilni okraj Maribor severno od Drave, Sv. Lenart, Ljutomer, Gornja Radgona in nekatere občine v radgonskem in emureškem okraju šteje 72.100 prebivalcev, med katerimi je 68.300 Slovencev in 3800 Nemcev. Volilni okraj Ptuj-Ormož 64.900 duš in sicer 64.500 Slovencev in 400 Nemcev; volilni okraj Celje-Laško šteje 65.000 prebivalcev, od katerih odpade 63.700 na Slovence, 1300 pa na Nemce; v volilnem okraju Marenberg, Šoštanj, Slovenski gradec, Gornji grad in dve občini iz arveškega okraja se nahaja 67.000

vzbudila, da najde svojega Žarka. Kakor je bežala noč pred jutrom, tako je bežala tema in žalost iz njenega srca.

Ob zori sta potovala dalje, ker ponoči ni bilo varno iz raznih okoliščin.

Drugi dan po begu, moralo je biti blizu pol dneva, prideta v nek jarek, podoben podolgovati dolini.

Sprva sta se ustrašila. Nato je Vjerna pogledal bolje in opazil, da niso to dušmanini ampak begunci z ženami in deč. Stopil je s Kosenko iz grmovja in šel proti njim.

Ti so ju zagledali. Turška obleka jih je zmedla in vstalo je kričanje in beganje. Bili so tako splašeni radi grozovitosti Turkov, da so ženske in otroci začeli takoj vpiti, če so le zagledali Turka. Nekaj nenavadnega je pa bil Turek v teh gozdovih.

Vjerna je videl zmešnjavo. Del je roko na nista in zavpil kolikor je mogel:

„Hvaljen bodi Jezus Kristus!“

Nekateri izmed tolpe so postali in poslušali.

„To je naš človek? Kristjan?“

Kosenka se je obrnila in zavpila.

Ne bojte se, ljudje božji! Ušla sva Turkom, kakor vi!“

„Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčeno Njegovo ime,“ so zdajci odvrnili in se pomirili.

„Tfu!“ se je jezil Vjerna, ko sta dospela do njih. „Na stara leta me že nočejo več poznati! To je hvaležnost, to!“

(Dalje sledi.)

prebivalcev in sicer 64 200 Slovencev in 2700 Nemcev. Najmanjši okraj na Slov. Štajerju šteje torej 58.500, največji pa 74.700 prebivalcev, dočim šteje najmanjši nemški mestni volilni okraj (v mestu Gradec) 14.000, največji pa 56.500 prebivalcev. To je enakost!

Kaj bo?

Nihče ne verjame, da bo volilni red s temi okraji, kakor jih predlaga vlada, sprejet, ampak sedaj se bo začel v odseku, kateremu se odkaže novi volilni red, ljut boj za okraje. Tam naj zastavijo tudi naši poslanci vse svoje moči, da nam izbojujejo, kar nam vladni predlog odreka!

Politični ogled.

Državni zbor. Razven zakona o volitvi članov poslaniške zbornice državnega zbora, o kojem govorimo v uvodnem članku, je predložila vlada dne 23. febr. državni zbornici tudi načrt zakona, s katerim se jamči nemotenost volilnih shodov in sloboda volitve same ter načrt zakona, po katerem se izpremeni poslovnik državnega zbora. Ko je Gauch predložil vse te zakonske načrte, je zbornica nastopila pustne počitnice in bo še le 6. marca zopet začela posvetovanje.

Gospodarska politika na Štajerskem. V ljubljanskem dnevniku „Slovenec“ se izrekajo štajerski rodoljubi za to, da se sanjejo tudi po slovenskih krajih podružnice c. kr. kmetijske družbe, toda samo tamkaj, kjer ni nevarnosti, da bi prišle v roke, nam Slovincem sovražne. Res se je v zadnjem času že nekoliko takih podružnic na slovenskih tleh osnovalo. Toda da bo v teh podružnicah več pouka, treba bo pomnožiti sedanje število slovenskih potovalnih učiteljev, ki so z delom preveč obloženi.

Spor med Avstrijo in Srbijo zaradi srbske trgovinske pogodbe z Bolgarijo se je poravnal. Srbija je morala odstopiti od nekaterih določb v srbsko bolgarski pogodbi. Sedaj bodo Srbi zopet smeli vse svoje pridelke uvažati v Avstrijo, dokler Avstrija ne sklene s Srbijo nove trgovinske pogodbe.

Razne novice.

* Politična društva opozarjamo, da prirejajo pridno shode in poučujejo ljudstvo o delovanju nasprotnikov za razdružnost zakona in za razkristjanjenje šole.

* Duhovske vesti. Č. g. Franc Trop, korni vikar v Mariboru, je imenovan za stolnega pevovodjo in kapelnika.

* Vabilo k odborovi seji družbe duhovnikov Lavantinske škofije dne 6. marca t. l. (v torek) ob pol 4. uri popoldne uljudno vabi preč. gg. odbornike predsedništvo.

* S pošte. Za poštno pomožno uradnico je imenovana poštna odpraviteljica Irena Zajc v Kozjem.

* Iz finančne službe. V pokoj je šel nadpaznik finančne straže g. Mib. Oprauš v Mariboru. Prestavljen je davčni pristav Karol Bernard iz Radgone v Rogatec.

* Iz šole. Nastavljeni so: za nadučitelja v Št. Ilju pod Turjakom slovenjgraški okrajni pomožni učitelj g. Alojzij Jankovič, za učitelja in šolskega vodjo v Topolšici učitelj in šolski vodja iz Razborja Silvester Košutnik, za stalno učiteljico pri Sv. Križu pri Ljutomeru tamošnja učiteljica gđ. Ivanka Škerjanc.

* Predsednik višjega deželnega sodišča grof Gleispach je dne 22. t. m. v Gradcu umrl. Zadela ga je kap. Slovenci izgubimo v njem enega najhujših nasprotnikov. Začasno bo vodil posle višjega deželnega sodišča dvorni svetnik Lulek.

* Ukazi o zglašanju. Mariborsko glavarstvo opominja na dolžnosti glede zglašanja: Posle, pomočnike in druge pomagače ter učence mora v vseh krajih njih službodajalec, oziroma delodajalec najkasneje v 3 dneh po njih vstopu v službo (ali delo) zglašiti. V istem roku mora zglašiti tudi njih izstop iz službe. Ravno to velja tudi za viničarje. Vsak prestop teh ukazov se kaznuje z denarno globo od 10 do 200 kron ali z zaporom od 1 do 14 dni.

* Katoličani pozor! Znano je že, da se sovražniki sv. cerkve ravno sedaj na Avstrijskem prizadevajo na vso moč, doseči postavbo, ki bi dovoljevala katoliškim zakoncem drug drugega zapustiti in na novo se močiti in ženiti. Dosegli bi tudi radi, da bi se dovolilo zakone sklepati med katoličani in židi, kar je dozdaj bilo prepovedano. Zato nabirajo podpise po vsej državi. Mi opozarjamo katoličane, naj bodo previdni, da ne bodo podpisali teh prošelj, ki so nasprotne veri in cerkvi. Avstrijski katoličani

pa so tudi sklenili, po vsej državi pobirati podpise ter odločno ugovarjati proti zlobnim nakanam sovražnikov sv. cerkve. Vsi veleč. župnijski uradi so že dobili ali pa bodo kmalu dobili iz Dunaja protestne pole, na katere naj zbirajo podpise dobrih katoličanov. Podpisati se imajo pravico vsi, možje in žene, mladeniči in dekleta, izvenzemski šolarje. Naj se skrbi za kolikor mogoče veliko število podpisov. Ker ne bode lahko priti vsem župljanom v župnišče, da bi podpisali protestno polo, zato bode dobro, ako se v vsaki večji vasi izroči kakemu poštenemu možu protestna pola, da zbere v svoji vasi podpise vseh dobromislečnih prebivalcev. Nikogar naj ne izpusti. Na ta način edino bo mogoče nabrati veliko število podpisov. Opozarjamo še, da ni treba nabirati podpisov samo na tiskane, iz Dunaja pripisane pole, ampak zadostuje tudi, ako se na navadno polo papirja zgorej kratko napiše stavek: „Podpisani najodločneje protestiramo proti razdružitvi zakona in proti dovolitvi zakonov med katoličani in židi“. Na take pole se tudi lahko zbirajo podpisi. Na delo torej, da bo do določenega obroka nabranih po katoliški Avstriji na milijone protestnih podpisov! Vsak naj stori svojo dolžnost!

Mariborski okraj.

m Gledališka predstava v Mariboru se bo priredila zopet dne 4. t. m. v Narodnem domu. Uprižori se narodna igra „Županova Micka“. Ker Mariborčani tako poredko prirejajo gledališke predstave, upamo, da bo vsaj tokrat dvorana natlačeno polna.

m Letošnji glavni nabor se bo vršil v sledečem redu: I. V Mariboru v Götzovi pivovarni: Dne 11. aprila 1906 za občine: Dobrenja, Št. Ilj, Kamnica, Sv. Jurij ob Pesnici, Gradiška, Grusava in Sv. Jakob. Dne 17. aprila 1906 za občine: Jarenina, Jelovec pri Kamnici, Janžovska gora, Kaniža, Karčovina, Sv. Križ, Gornja Sv. Kungota, Leitersberg, Sv. Marjeta ob Pesnici, Sv. Martin pri Vurbergu in Sv. Peter. Dne 18. aprila 1906 za občine: Plač, Polička vas, Pössnitzhofen, Ranče, Rošbah, Slemen, Spičnik, Slatinski dol, Gordji Duplek, Spodnji Duplek, Dragučova, Vesternica, Vosek, Boč, Svičina, Vukovski dol, Vertički vrh, Sevnica pri Falu in Sevnica ob Muri. Dne 19. aprila 1906 za občine: Ceršak, Ciglenca, Cirknica, Vrhov dol, Studence, Bistrica pri Limbušu, Bistrica pri Falu, Fram, Gorica, Jesence, Gornje Hoče, Spodnje Hoče, Račje, Kumen in Leben pri Ribnici. Dne 20. aprila 1906 za občine: Limbuš, Dogoš, Lobnica, Loka, Sv. Lovrenc, Sv. Marjeta na Dr. p., Ruše, Morje, Sv. Miklavž, Orehova ves, Pohorsko, Pekre, Pivola, Pobrežje, Podova in Ranče. Dne 21. aprila 1906 za občine: Rogoza, Razvanje, Rudeči breg, Radvanje, Slivnica, Skoke, Bohova, Činžat, Smolnik in Zrkovce. II. V Slov. Bistrici v mestni hiši: Dne 25. aprila 1906 za občine: Sv. Ana, Bahberg, Dežno, Zgornja Bistrica, Slovenska Bistrica, Freilheim, Gabernik, Hošnica, Pekl, Hrastovec, Jelovec-Makole, Kalše, Črešovec, Žabljek, Laporje, Zgornja Loznica in Spodnja Loznica. Dne 26. aprila 1906 za občine: Lusečja vas, Sv. Martin na Pohorju, Modraže, Doljna Nova ves, Vrhloga, Osel, Pečke, Brezje, Pokošje, Poljčane, Pretež, Gornja Polskava, Spodnja Polskava, R toznog, Šentovec, Kovačev breg in Smereče. Dne 27. aprila 1906 za občine: Stanovska, Stattenberg, Stopno, Studenice, Tinje, Vrhole, Vojtine in Cigonice. III. Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. v Aubelnovi gostilni: Dne 28. aprila 1906 za občine: Andreance, Sv. Benedikt, Gornji Borčič, Spodnji Borčič, Sv. Trojica, Sv. Tri kralji, Sred. Gasteraj, Spod. Gasteraj, Sv. Jurij v Sl. gor., Gočova, Veranje, Senovo, Jablanec, Cerkvenjak, Kremberg, Ledineg, Sv. Lenart, Malna, Ihova, Oseg, Partinje, Ragoznica, Gornja Ročica, Zamarkovo, Gor. Žerjavci, Sp. Žerjavci, Žikarci, Šetarovci, Žitence in Žitca. Dne 30. aprila 1906 za občine: Selea, Smolince, Župetince, Dervanje, Tronkova, Čaga, Čermlešek, Gor. Voličina, Sp. Voličina, Zimica, Biš, Brengova, Korena in Cogetince. Nabor se prične vsaki dan ob 8. uri zjutraj; naborni zavezanec pa se imajo zaradi porazdelitve ob 7. uri zjutraj v nabornem prostoru sniti. K naboru morajo priti naborni zavezanec vseh treh starostnih vrst (letnih razredov), to so tisti, ki so rojeni v letih 1883, 1884 in 1885, in občinski predstojniki dotičnih občin, ki imajo svoje naborne zavezanec skupno pripeljati. Proti onim, kateri brez zadostne opravičbe (izgovora) k naboru ne pridejo, se bode po § 44. vojnega zakona kazensko postopalo.

m Delavska stavbinska zadruga Dom v Mariboru. Zadnjo soboto dne 24. febr. se je v mariborskem Narodnem domu ob veliki udeležbi posebno delavskega stanu ustanovila delavska stavbinska zadruga Dom, ki ima namen, pomagati de-

lavcem, zgraditi si tudi pri svojem majhnem zaslužku lastne domove. Načelnikom zadruga je bil izvoljen g. dr. Rosina. Kdor hoče dobiti natančnejša pojasnila, naj se blagovoli oglašiti vsako nedeljo od 10—12 popoldan in vsaki ponedeljek od 3—6 popoldan v posojilničnih prostorih.

m Maribor. Družba sv. Vincencija za mesto Maribor je podpirala kakor je razvidno iz njenega poročila v l. 1905, poprečno vsak teden 12—14 rodbin z otroci, 22—30 udov z otroci, 38 posameznih oseb, 2 otroka in 1 učenca.

m Mariborske porotne obravnave. Zaradi detomora je bila obsojena 21-letna deklica Apolonija Čuček iz Jurjevskega dola na tri leta težke ječe. — Kočlar Janez Črnko iz Doliča se je izdal v Ptuj za posestnika Šimona Kaisersbergerja iz Gor. Velovleka ter vzel na njegovo posestvo 1000 kron posojila iz nemške branilnice. Ko je pa prišel dotični vknjižni odlok na pravega Kaisersbergerja, je prišla cela goljufija na dan in kmalu so tudi imeli goljufa. Sedel bo dve leti in sicer težke ječe. — Zaradi požiga, goljufije in tatvine sta bila obsojena zakonska Anton in Cecilija Majcen iz Muravca pri Ljutomeru on na doživotno ječo, ona na deset mesecev težke ječe. — Zakonska Janez in Ana Pečovnik iz Dogoš, ki sta bila obdolžena požiga in goljufije, sta bila oproščena.

m Sv. Lovrenc nad Mariborom. Uradni dan okrajnega glavarstva v Mariboru se bo tukaj vršil dne 6. marca.

m Jarenina. Dne 18. t. m. priredila je naša mladeniška „Zveza“ svoj redni občni zbor. Ob enem je bil tudi velezanimiv mladeniški shod jareninske dekanije. Ni eden ni slutil, da bi se ta shod tako vrlo dobro obnesel. Čeravno so jareninski domači pevci zaradi bolezni pevovodje g. Čonča tokrat izostali, vendar smo slišali lepe narodne pesmi, letos prvič iz grl vrlh mladeničev od Sv. Jakoba. Res čudili smo se, da so se mogli v kratkem času tako izuriti v petju, da so prepevali težke pesmi z največjo lahkoto. Kralj Matjaž se je pri Sv. Jakobu vzbudil, mladeniči le naprej po tej poti, le naprej. Bog vas živi! Prihiteli so v našo sredino tudi vrli tamburaši od Sv. Petra Mariboru. Prišli so tovariši iz Št. Ilje, od Sv. Marjete ter Spodnje Sv. Kungunde. Voditelj France Sekol pozdravi vse navzoče. Zatem so pevci od Sv. Jakoba krasno zapeli „Naprej zastave Slave“, tamburaši so pa vmes mično tamburali. Nato se je vršil občni zbor „Zveze“ jareninske. Pretečeno leto je imela „Zveza“ 59 udov, od katerih je plačalo udnino 49. Imeli smo tudi 9 shodov ter še druga predavanja. Priredili smo v poletju izlet na Goro in k Sv. Petru. Izleta se je udeležilo 36 mladeničev. Na shod „Slov. kršč. soc. zveze“ je poslala svoje zastopnike. Dne 14. jan. letošnjega leta je imela veliki shod, kjer je govoril g. Rožič iz Gradca o splošni, enaki, neposredni in tajni volilni pravici. Udeležilo se ga je čez 100 mladeničev. Žalibog, da je zdaj g. Rožič zaradi bolezni izostal. Nato se je izvolil novi odbor. Na predlog g. duh. voditelja je bil za voditelja izvoljen vrli mladenič Alojz Drozg, za namestnika mladenič Mihael Flakus, za tajnika Mihec Sekolov, za blagajnika pa mladenič Ferlin Rajmund. Po občnem zboru je g. Evald Vračko navduševal mladeniče, naj bodo narodni ter poštene. Zatem se je razvila vesela zabava pri g. Orniču. Dal Bog, da bi ta shod obrodil mnogo sadu. Mi gremo naprej, mi mladi! Mihael Sekol.

m Sv. Jurij v Slov. gor. V nedeljo, dne 18. febr. je bil občni zbor bralnega društva. Iz poročil tajnika, blagajnika, knjižničarja smo spoznali, da je društvo, sicer mlado še, ustanovljeno l. 1902 — res znatno napredovalo tako glede udov in dohodkov kakor tudi glede knjižnice. Društvo je priredilo dve javni veselici, štiri gledališne predstave, imelo je podučno predavanje o čebelnarstvu, bilo je zastopano po mnogih udih, zlasti po pevskem zboru na vseslovenskem mladeniškem shodu v Mariboru. Dohodkov je imelo K 128-18, stroškov K 125-60. Da se knjižnica ni pomnožila tako, kakor je bilo želeti, je vzrok ta, da se je še vedno moral izplačevati novi oder, ki je stal 130 K. Zanimanje za knjige in časopise je bilo zelo veliko. Omogočilo se je branje z bralnimi krogi v večjem ali manjšem številu. Udov je bilo v letu 1905 skupno 72. V več iztisih je imelo društvo skoro vse slovenske, seveda dobre časopise. Knjižnica obsega približno 200 knjig v 258 iztisih. Voljen je bil večinoma stari odbor. Predsednik J. Rožkar, tajnik I. Bosina, blagajnik S. Žvajkar, knjižničar učitelj g. Or. Železnik. Po občnem zboru ste se ponovili igri „Trije tički“ in „Ne kliči vraga!“ Pri prosti zabavi pa je bilo spet prijetno, kakor more biti le med poštenimi, veselimi ljudmi. Predsednik Rožkar je zlasti poudarjal pomen dobrega društva, spodbujal je zlasti mladino k za-

vednemu društvenemu delovanju. Priznal je, da se čuti nekako pomlajenega in še bolj navdušenega, ko vidi, kako se naša dobra mladina trudi za pravi napredek, za vsestransko izobrazbo. Prej še ni bil pravi čas, ker ni bilo podlage, a sedaj je ugoden trenutek za ustanovitev mladeniške in dekliške zveze, ki se bo tudi izvršila. Vmes so se neprenehoma vrstile prijetne pesmice in vsi smo čutili, kakor da bi nas držala neka moč, ki nam ni dala iti narazen. Bili smo v resnici enega duha in vsem se je zdelo, da je skrat, ki je prej pretel na odru, razpršil vse zlobne duhove daleč proč iz naše bližine.

m Sv. Lenart v Slov. gor. „Nemško pevsko društvo“ ima sledeče Nemce v odboru: Beneš, Drobnik, Drmovc, Čah, Mravljak. To so zastopniki našega nemštva. Sama „sfalena“ slovenska kri. — Prihodnji uradni dan priredi mariborsko glavarstvo tukaj dne 8. marca.

m Sv. Anton v Slov. gor. Poročil se je dne 21. febr. Franc Pučko z nevesto Jozefo Kuri. Živela narodna zaročenca!

m Posojilnica pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Kakor je razvidno iz že dogotovljene bilance št. lenarške posojilnice, je ista tudi v svojem upravnem letu 1905 v vsakem oziru vrlo napredovala, kar naj potrdijo sledeče številke: Vseh denarnih prejemkov je imel ta zavod v l. 1905 286.837 K 63 v, izdatkov pa 279.798 K 43 v, torej skupnega denarnega prometa 566.636 K 6 v. V upravnem letu 1905 je pristopilo 230 novih udov, izstopilo pa je 161 združnikov, tako da je ostalo koncem l. 1905 2041 združnikov z 5446 vplačanimi deleži v skupnem znesku po 10.893 K. Hranilne vloge s kapitalizovanimi obrestmi znašajo koncem l. 1905 350.323 K 80 v in so se povišale z ozirom na iste iz l. 1904 327.394 K 10 v za 22.929 K 70 v. Zavod ima nadalje izposojenega denarja v skupnem znesku po 345.142 K 45 v. Ako primerjamo stanje posojil z onim v l. 1904, to je 314.781 K 14 v, najdemo, da se je tudi isto povišalo za 30.361 K 31 v. Rezervni zalog znaša koncem l. 1904 20.212 K 1 v. Vrednost nepremičnin se lahko ceni z ozirom na sedanje razmere in ceno na najmanj 30.000 K, tako da se lahko ta zavod nadeja v bodoče še lepših in boljših uspehov. Z ozirom na to, da si je št. lenarška posojilnica sedaj uredila z največjo skrbnostjo in natančnostjo svoje knjigovodstvo, o čemur se lahko vsak združnik sam prepriča pri občnem zboru dne 16. marca 1906, pač ni potrebno tega narodnega denarnega zavoda še posebej priporočati, kateri dela in hoče v bodoče še več storiti v prid slovenskega kmeta št. lenarškega okraja.

m Gočeva pri Sv. Roperti v Slov. gor. Ne vem, ali so naši sosede iz Sv. Bolfenke res pod tako srečnim kometom rojeni, ali kaj, da nam prirejajo v svojem „bralnem društvu“ tako prijetne večere, da jih človek ne more pozabiti. Toda vsaj ni čudež, tako neumorni pevovodja, kakor je gospod Čendič, on mora nekaj dobrega pripraviti, seveda ima na razpolago tudi res vztrajne pevce! Hvala mu in njim za užitek! Potem pa ti igralci! Postavil bi jih lahko na vsak oder, in povsod bi jim ploskali, kakor smo njim ploskali mi. Igrali so igro: „Ne kliči vraga“, Ta „oče in mož“ bil je res izvrstna slika pravega „trdovratnega“ in skesanega „spokornika“. Kaj pa še le „Polona“. Mislim sem: hembraj te, ko bi bila tvoja „boljša polovica“ taka, kaj bi bilo iz tebe! Hvala Bogu, da še sedaj večasi moja tudi velja! In pa „Milka“, ko bi bila vsa slovenska dekleta taka!! Toda ne samo ti trije, temveč tudi drugi igralci so bili izvrstni. Da bi jih le mnogo-krat videli na odru! H koncu omenim še nekaj gospodom društvenim odbornikom v prevdarek. Bi-li ne bilo mogoče, da bi se poučni govori iz vzporeda zabavnih večerov ločili ter se prirejali posebni pomeni shodi? In govori, kakor ga je imel gospod Jurančič, bi imeli vernejših poslušalcev, kakor je to bilo zadnjič. Naši vneta mladeniči pa bi se lahko vadili na takih shodih govornišva! Toda to je samo moja skromna misel, katera pa nikakor ni mero-dajna. Sicer pa „prisrčna hvala za ta večer, zraven pa prošnja za več kaj takega“. — Gočevce.

m Sv. Ropert v Slov. gor. Najprej prosim, gospod urednik, da bi mi naznanili dopisnika, ki je nas Roperčane po našem listu tako hudo očrnil, posebno pa delavno (?) leposlovno bralno društvo. Če ga pa nočete ovaditi, pa mu povejte, da se je že nekaj ukrenilo, in po veliki noči ga povabimo na veselico. Da zveste nekaj resničnega iz Št. Roperta, pa vam povem: ljudje govorijo: Kaj le to pomeni? Kaj le to pomeni? Imamo v naši fari moža, ki je bil nekdanj od okrajnega odbora, načelnik krajnega šolskega sveta, šolski ogleda, načelnik cerkvenega skladnega odbora, in zdaj so mu vse „šterne“ porezali. Kaj le vse to pomeni? — Ja pa da ne pozabim. V bližini je tudi drugi, ki ima v

svojih ustih rad besedo „mi“, pa kaj? v mislih ima svojo „imenitno“ osebo, drugi pa, ki ga vzdržujejo na površju, niso „nič“. Tista pa, katera to zadeva, brez zamere, kakor večkrat pravijo. — Poročil se je dne 19. m. m. Feliks Čuček, z vrlo slovensko deklico Ivano Fras, p. d. Mlinarjevo v Zgornji Voličini. Imenovana je bila pridna članica Marijinega in bralnega društva. Čestitamo!

m Stanovsko pri Poljčanah. Pri nas se klati in pomika okoli ena največjih zverin, to je jelen. Ta žival pa dela veliko škodo, kamor pride. Ljudje pravijo, da so jo videli kakšna je. Kamor pride, povsod naredi škodo. Največ škodo pa naredi pri mladem drevju in sicer pri jabolkah, ker zglođa skorjo z njih ter ogriže veje. Drevo uniči od tal do vrha, da je za nič. Na Spodnji Breznici pri Peklu so jih našli okoli trideset jabolčnih dreves, vse je za nič. Torej kmetje, pazite vsak na svoje drevje.

m Sv. Ana na Krembergu. Izvrstno smo se zabavali dne 18. in 25. febr. Bralno društvo je s pomočjo marljivih igralcev in pevcev priredilo veselico, na kateri se je predstavljala veseligr „Čevljar“. Vspeh te veselice bil je zelo povoljen. Igralci so svoje vloge rešili prav dobro. Pevci so nam lepo zapeli različne pesmice. Nastopil je tudi domači moški zbor. Le nevstrašeno naprej! Pri prvi predstavi so nas domači g. kaplan bodrili k narodni zavesti in nas spominjali narodnega gesla „Svoji k svojim“. Pri drugi so prihiteli iz Gradca g. E. Trstenjak in nam v lepi besedi izpregovorili o nadaljni izobrazbi o branju dobrih knjig in časnikov. Poslušalci so z burnim ploskanjem odobravali besede govornikov. Zahvalimo se tudi vrlim sosedom, ki so prihiteli na našo veselico. Naše bralno društvo pa bo vedno skrbelo, da bo s svojimi predstavami zadovoljilo vsakega.

Ptujski okraj.

p Iz ptujske okolice. Dajmo zaslužka slovenskim umetnikom! Na severni strani za starodavnim ptujskim gradom se dviga na meji mesta Ptuja tik okrajne ceste, ki vodi iz Ptuja v divni in senčnati Vurberk, ponosno in obširno šolsko poslopje ptujske okolice. Na pročelju tega šolskega poslopja, katero krasi okusna atika z uro, je iz kovinskih črk sestavljen ponosen napis: „Narodna šola,“ v pritličju na levi eden slovenski napis, izrek slovenskega vzgojitelja Antona M. Slomškega, na desni nemški napis, besede pesnika Anastazija Grünha, ste bili leta 1899 meseca avgusta s požrtvovalnostjo ptujskih rodoljubov v dveh „slepih“ oknih prvega nadstropja naslikani dve fresko-sliki v naravni velikosti, predstavljajoči sloveča vzgojitelja in pisatelja Slovenca Slomškega in Slovana Komenskega. Sliki je napravil domači slikar Ivan Gosar, ki je ravno takrat slikal novozgrajeno kapelo na novoustanovljenem slovenskem pokopališču. Zgoraj imenovani sliki bili ste komaj 14 dni okras šolske stavbe, kar so ju v noči od 7. do 8. septembra 1899 pomazali z oljnato barvo ponočni lopovi. Na lopovski način vničeni sliki ostali ste namenoma do današnjega dne nepopravljeni, češ, naj oznanjata mimoidečim tujcem, ki hodijo tod kaj radi na ptujski grad, odkoder se njihovim očem odpira čaroben razgled nad Ptujem in njega okolico, na kako nizki stopinji omike se še nahajamo tukaj. V seji dne 2. febr. t. l. pa je sklenil krajni šolski svet ptujske okolice, pomazani sliki odstraniti, namesto njih napraviti po novem zasnutku čisto novi fresko sliki ravno istih slavnih mož. V to potrební denar naj bi se nabral s prostovoljnimi darili, primanjkljaj pa pokril iz krajnošolskega zaklada. Sliki bode izvršil spomlad t. l. član slovenskega umetniškega društva „Veana“ na Dunaju. Proti slučajni zlobni poškodbi ste sliki že zavarovani, zavarovalnino plačuje za vselej krajni šolski svet. Ker kaže mesto Ptuj s svojim vnanjim licem popolnoma nemški značaj, menda ne bo odveč, ako preskrbe Slovenci na šolskem poslopju umetniško dovršeni sliki, ki bosta tujcem pričali, da tu prebiva slovenski rod, ki bosta obenem svedočili, kaj zna in premore slovenska umetnost. Priskočimo torej krajnemu šolskemu svetu po svojih skromnih močeh ua pomoč, ker to zahtevata slovenska čast in narodni ponos. Popolni seznam p. n. darovalk in darovalcev se bode svoječasnó objavil v slovenskih listih. Prostovoljne prispevke nabirata in sprejemata: č. g. o. Peter Žirovnik, minoritski kaplan in katehet, in Ivan Kambler, nadučitelj, oba v Ptuj, Stajersko.

p Sv. Vid pri Ptuj. V našem kraju se gode čudne reči, tukaj hoče biti vse „teič“. Tako se namreč kaže Šošteričev najmlajši sin, kateri je dobil povabilo na nabor s slovensko pisavo, da noče biti „sloveništ nacional“ temveč „teič“, to je za njega bolj imenitno. Vidovčani, tukaj pogledjte slavni zarod Šošteričev, svojega imena s slovensko pisavo se

sramuje, slovenski denar pa je vendar dober za njegovo kramarjijo, šnopsarijo itd.

p Sv. Bolfank v Slov. gor. Dne 26. m. m. je poročil gosp. P. Pavel Potočnik, frančiškan, svojega brata Jakoba Potočnika od Sv. Urbana nad Pujem z nevesto Marijo Muršec iz Biša v tukajšnji cerkvi. Novo zaročencema želimo obilo sreče!

p Vurberg. Učitelj-veteran. Dne 26. m. m. je obhajal 80 letnico gospod Jožef Tašner, upokojen nadučitelj. On je najstarejši učitelj v ptujskem okraju ali morebiti celo na Spodnjem Štajerskem, a za svojo starost še telesno in duševno čvrst. On je tudi najstarejši naročnik „Slov. Gospodarja.“ Blagemu starčku želimo iz srca, da bi ga Vsemogočni ohranil zdravega še mnogo let!

p Sv. Marjeta niže Ptuj. Zadnja naša veselica dne 11. t. m. obnesla se je nepričakovano izborna. Igralci so svoje vloge rešili ne le samo dobro, ampak resnično rečeno izvrstno. Poslušalci so trdili, da še niso zunaj na deželi videli tako izvrstno igrati. Razum naših domačinov počastili so nas ta dan sosedni Barbarčani v tako obilnem številu, da se jim moramo na tem mestu presrečno zahvaliti, posebno vrlemu nadučitelju g. Ogorelcu, ki je pripeljal se seboj svoje učiteljstvo sedemrazredne šole in vrh tega še več drugih vrlih Barbarčanov. Hvala lepa! Posetili so nas pa tudi sosednji Zavrčani, Markovčani, Dornovčani in še celo nadučitelj iz Polenshaka g. Kukovič je prihitel k nam, ne boječ se slabega in dolgega pota. S pomočjo teh vrlih in požrtvovalnih sosedov in pa naših domačinov nam je bilo mogoče, da smo imeli dohodkov lepo svoto 120 K. Ker se je igra „Sanje“ res čez vse krasno predstavljala, prosili so nekateri, naj se prihodnjo nedeljo, dne 18. t. m. ponavlja, kar smo drage volje tudi storili. Ali bali smo se; mislili smo namreč, da bomo igrali le praznim šolskim stenam. A varali smo se. Vrli kmetje iz sosednega Sv. Lenarta so, akoravno so imeli doma veselico, privreli s svojim ljubezljivim gosp. župnikom v takem številu, da so takorekoč napolnili precej prostorno sobano. Tem so se še pridružili nekateri Zavrčani; med temi omenimo nam vedno naklonjeno učiteljstvo iz Zavrča. Po takem je bila tokrat udeležba celo večja, nego pri prvi predstavi. Pri prosti zabavi so nastopali razni govorniki; med temi večinoma navdušeni kmetje iz Sv. Lenarta. Hvalili so naše diletante, obendovali naše petje, ter ob enem želeli, da bi se pri njih doma kaj takega priredilo. Napijalo se je sem in tje, posebno pa prekrasnim angeljcem, ki so pri igri s svojim angeljskim petjem skoraj očarali srca poslušalcev. Bili smo prav židane volje pozno v noč. Veselici sta se torej jako izvrstno obnesli in dolžnost naša je, da se ne zahvalimo samo obiskovalcem, temveč boljše prirediteljem te veselice. Pri tej veselici se je pokazalo, kaj more storiti učiteljstvo, ako se med seboj podpira in ljubi, ako je med njim sloga in edinost. Zahvalimo se torej vlec. gospicam učiteljicam in gospodom učiteljem, ob enem pa tudi našim pridnim fantom in deklicam, pevcem in pevkam, ki so k veselici veliko pripomogli. Hvala Vam! Ob enem vas pa prosimo, ne upešajte, ter delajte v tem smislu naprej, ter nas razveselite zopet v kratkem s kako veselico.

p Ormož. Nemški viteški red, največji vlepsestnik v ormoškem okraju, sezidal je pred nekaterimi leti v Ormožu bolnišnico. Občina trg Središče ponudila je viteškemu redu stavbeni prostor brezplačno s prošnjo za zidanje bolnišnice. Ker pa se je spoznalo, da je lega Ormoža za bolnišnico primernejša, dobili so jo Ormožanci in oni to ustanovo dobrotljivosti obilno izrabljajo. Trdi se, da je viteški red bolnišnico sezidal za celi ormoški okraj in osobito za siromašno prebivalstvo, ne pa za premožne in bogate Ormožance. Ormožanci imajo dva zdravnik v mestu v svoji bližini, morejo se zdraviti dati od katerega se bočejo na svojem domu ali stanovanju in — razven siromašnih — ni jim treba zateči se v bolnišnico. Celó v drugačnih razmerah se nahaja prebivalstvo v drugih občinah, kjer ni zdravnik blizu; in zdravnik imajo samo še v Središču. Zavoljo daljave in stroškov more si nekateri zunanji bolnik samo enkrat poslati po zdravnika, ali pa celo ne, in mora brez pomoči čakati ali ozdravljenja ali smrti. Če išče pomoči v ormoški bolnišnici, ne najde pogosto prostora, ker je dosedaj primeroma malo postelj za bolnike odločenih in ker nekatere teh zavzemajo premožni bolniki iz Ormoža. Več takih slučajev dogodilo se je v zadnjih letih in se še dogaja. Bogat mož, posestnik več hiš in obrtov v Ormožu, mogel bi svojega sina zdraviti dati doma, namesto tega pa ga pošlje v ormoško bolnišnico. Mislimo, da je n. v. red ormoško bolnišnico sezidal pred vsem za siromašno ljudstvo, ne moremo torej razumeti, zakaj se po nepotrebnem vsprejemajo premožni in celo bogati Ormožanci,

siromaškim, od daleč prišli ali pripeljanim bolnikom pa se odgovori: Ni prostora. To reč spravljamo v javnost s trdno nado, da se boše znanprej gledalo na to, da dobé prednost siromaški in zunanji bolniki, ne pa premožni Ormožanci.

p Sv. Miklavž blizu Ormoža. Na Lukmanovi gostiji dne 12. febr. se je na predlog obč. predstojnika gosp. Ant. Janežiča nabralo za družbo sv. Cirila in Metoda 7 K 1 v. Čast g. Janežiču, ki se je pri tej priliki spomnil naše prepotrebne družbe. Daj Bog mnogo takih zavednih kmetov!

p Občina Pacinje bode imela dne 3. in 5. marca volitve v občinski odbor. Tretji razred voli 3. marca, drugi in prvi pa 5. marca. Tri vasi volijo, Velovljak, Pacinje in Dornova, po šest odbornikov in tri namestnike v tretji razred, v drugega tudi šest in v prvega tudi šest, torej 18 odbornikov in 9 namestnikov. Slovenci pozor, kajti hajlovci in nemčuraki podrepaniki iz vseh vasih se trudijo, da bi prišli na krmilo!

p Mlekarna se je ustanovila pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Prihodnji torek 6. t. m. ob 8. zjutraj bo podučeval v Finžgerjevih prostorih dež. pot. učitelj g. M. Jelovšek naše gospodinjice, kako je treba živino rediti in mleko spravljati, da bo večja korist od nove naprave. Gospodinjice in gospodarji domače in sosednjih občin ste povabjeni k temu. Po predavanju ima bikorejska zadruga svoj občni zbor z navadnim sporedom.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. Huda nesreča je zadela naš trg. Uvrščeni smo v novem volilnem redu za državni zbor med nemške trge in mesta celjskega okraja. Naš trg šteje le 527 Nemcev in 621 Slovencev. Zakaj ne pridejo vsi slovenski trgi v ta volilni okraj, zakaj jih mora le par tlačaniti. Ali vsi slovenski trgi notri ali vsi ven iz tega volilnega okraja. Kje je naše politično društvo!

1 Križevci pri Ljutomeru. Kmet Alojz Zajdela v Iljaševcih se je poročil z Marijo Lebar iz Vučjevasi.

1 Cven pri Ljutomeru. Dne 17. m. m. si je evenska občina izvolila za svojega predstojnika g. Jož. Rajha, posestnika na Moti. Ta mož načeljuje evenskemu gasilskemu društvu že od njega postanka. Tudi zvezi prostovoljnih gasilskih društev za Ljutomerski okraj je načelnik. Mož je imel dosti prestatih od nekaterikov. Toda kateri so mu kopali jamo, so sami v njo padli.

1 Gornja Radgona. Gospod Svoimir Nemeč od Sv. Jurija ob Ščavnici je kupil hišo g. Roter, kjer je orožna postaja Gornje Radgone, za svojo podobarsko obrt. Bog mu daj srečo! Živeli obrtniki naroda!

Slovenjegraški okraj.

s Slovenjegradec. V zadnjem času se je v našem mestu že opazovalo nekako prijaznejše razmerje med nami in Nemci, kajti mi smo deloma že pozabili, kar so v zadnjih letih takajšnji Nemci vse počenjali proti nam. Je pač stara slovenska navada, sovražniku kmalu in drage volje odpustiti. Pa mir, katerega bi bili posebno tukajšnji obrtniki prepotrebni, je bil le najkrajšega trajanja. Trde nemčurske buče tudi tokrat niso mogle mirovati in pričeli so zoper nas znova boj in celo z nesramnim obrekovanjem. Narodna gostilna jim je trn v peti, to je stara istina, a ker se je ne morejo znebiti drugače, počeli so ji kopati grob na ta način; da nas obdolžujejo plesanja brez dovoljenja, da se posebno pri nas pazi na policijsko uro itd. Kar se tiče plesa, je razburjenje nasprotnikov naravnost smešno. Ko bi bili mi sami taki ovađuhi, potem bi moralo pritožb kar deževati, kajti po nemčurskih gostilnah se prirejajo neštevilni plesi, celo odhodnice se s plesom obhajajo, — a vse, ne da bi se kdo brigal za dovoljenje. Sicer se pa ravno k tej točki svoječasno povrnemo. Danes bilježimo le, da si stvar zapomnimo in da se bomo za prihodnje držali le najumestnejšega „zob za zob“. Mi sprejememo vnovič napovedani boj in ne odnehamo poprej, dokler ne doženemo dotičnih ovađuhov v kozji rog. Že danes smelo trdimo, da se pretežna večina meščanov strinja z nami in da imajo vsi oni trdoglavni Nemci, ki danes še plavajo v višinah, že žerjavico pod nogami. Gospodje so sicer že pozabili, kako so se marsikrat osmešili, n. pr. na odpor časom nakupa Kissewettrove tovarne in vpeljave električne razsvetljave, kakor tudi na prepoved slovenske trobojnice itd., a mi se še teh stvari spominjamo in še marsikaj drugega. Ker se gre pri tem seveda tudi za naš obstoj, je potrebno, da delujemo z združenimi močmi. Dosedajnemu cepljenju v lastnem taboru mora biti pred

vsem konec! Naj si tedaj stvar vzamejo k srcu vsi, ki do sedaj iz katerega koli vzroka niso držali z nami! Bilo bi res žalostno, da bi se ravno pri nas, kjer je bolj kakor kje drugje potrebno skupnosti, ne razumeli. Uvideti vendar mora vsakdo, da je za naše razmere vsako cepljenje naravnost škodljivo. Kaj pomaga n. pr. požrtvovalnost par narodnjakov iz Šmartna, Podgorja, Legna itd., ako se vse narodno delovanje le njim prepusti, dočim množica ostane za vsako narodno delovanje hladna in nedotakljiva. Uspeh nam je zagotovljen le takrat — ne moremo drugače, kakor da ponavljamo — kadar bo vladala skupnost, kadar bodo vsi za enega, eden za vse. Naš pravičen boj je namenjen proti onim Nemcem, katerim se vsak Slovenec naravnost stadi, onim Nemcem, ki bi nas potopili v žlici vode, ako bi nas le mogli, in onim Nemcem, ki imenujejo vsakega Slovenca „viadišer trotl, viadišer hund“. Slovenski kmet ali Slovenec sploh ni v očeh takih takajšnjih Nemcev nič drugega, kakor molzna krava, ki ga redi, a on jo molze in muči, kakor mu drago. Najboljši odgovor na vse nemčurske nesramnosti pa bi bil, da bi vsi Slovenci zahajali v narodne gostilne in trgovine ter podpirali le narodne obrtnike.

s Shod županov v Slov. Gradcu. Župani slovenjegraškega okraja imajo dne 4. marca županski shod, da si ustanovijo Zvezo županstev. Želimo shodu mnogo uspeha!

s Okrajni zastop slovenjegraški. Cesar je potrdil izvolitev g. Avgusta Günthera podnačelnikom okrajnega zastopa slovenjegraškega. Izvoljeni načelnik g. Ivan Rogina je med tem umrl.

s Ribnica na Pohorju. Naše kmetijsko bralno društvo priredi v nedeljo, dne 4. marca v svojih prostorih poučno predavanje, katero bi imel neki gospod govornik iz Maribora.

s Šoštanj. Naš trg, ki šteje 908 Slovencev in samo 179 Nemcev, je po novi volilni postavi umeščen med nemške trge in mesta celjskega volilnega okraja. Ta vest je vzbudila med vsemi Slovenci velikansko ogorčenje nad samovoljnostjo vlade in dobro bi bilo, da bi nam naši voditelji v trga priredili kmalu zborovanje, na katerem lahko damo duška svoji jezi! — Dne 8. marca se bodo vršile nove občinske volitve v našem trgu, katere bo vodil — okrajni komisar Cofal, ki je svoj čas zmerjal slovenskega fanta za — svinjo. Slovenci nimajo torej od njega nič dobrega pričakovati! — Okrajni zastop v Šoštanju je sprejel v svoji polnoštevilni seji dne 26. m. m. soglasno na predlog g. dr. Mayerja ugovor proti krivični razdelitvi volilnih okrajev na Spodnjem Štajerskem, katero vsebuje nova volilna postava.

s Iz Škal. Mladiška zveza se osnuje pri bralnem društvu v Škalah. Mladiči, ki se za njo zanimajo, pridite v nedeljo 11. marca v obilnem številu k shodu ob 1. uri popoldne. Učili se boste narodnega petja, gospodarskih ved in občinskega reda. Drugo se še pozneje ukrene, zlasti, kar se tiče velikega mladiškega shoda za šaleško dolino v Velenju. Bralna društva se snujejo v Družmirju, v Št. Andražu in na Gor. Ponikvi. — Knjižnica za Šoštanj in okolico ima občni zbor 11. marca. — Bralno društvo v Škalah ima naročene te-le liste: „Slovenec“, „Domoljub“, „Slov. Gospodar“, „Naš Dom“, „Kmetovalec“, „Slov. Čebelar“, „Vrtec“, „Dom in Svet“, „Druž. Prijatelj“, „Bogoljub“, „Glasnik“, „Cvetje“, „Naša moč“. — Čisti dobiček od predpustne veselice se bo porabil za nabavo gospodarskih in pripovednih knjig.

s Družmirje pri Šoštanju. G. I. Rotnik je bil v nedeljo, dne 25. febr. sklical shod, na katerem so razni govorniki razpravljali o namenu in pomenu bralnih društev. Kar so bile nekoč Čitalnice, središča narodne probuje, naj bodo društva, a še več. Ni dovolj, da ljudstvo dobi veselje do časnika in knjige, društvo mu naj razlaga in tolmači razne dogodke, da se navadi prav čitati. Tu se naj opozarja, kako izbirati in ločiti dobro od slabega čtiva. Vse bodi urejeno na kat. narodni podlagi. Povsod se nahajajo učitelji in duhovniki, ki bodo šli ljudstvu na roko, na nje naj bi se štajerski pododbor Zvezin oziral. Predavanja se naj vrše v posebnih oddelkih tu za mladiče o gospodarstvu in zakonodaji, tam zopet v dekliških zvezah o gospodinjstvu, v delavskih strokovnih oddelkih o delavskem vprašanju. Po potrebi naj se osnujejo poučni kurzi. Zabava naj premoščuje prepad med raznimi sloji, ki se naj v ljubezni in edinosti vnemajo za skupne vzore. Na ta izvajanja so navzoči izmed sebe izvolili pripravljalni odbor 9 članov, ki naj store potrebne korake za ustanovitev bralnega društva.

s Izobraževalno delo v mesecu mareu v šaleški dolini. Dne 4. marca občni zbor kmetijske zadruge za šaleško dolino s sedežem v Škalah in sicer v Škalah ob 3. uri pop. v župnišču